

LBRIS

We know
books

PANDECTELE

ROMÂNE

ROMANIAN PANDECTS

2/2021

Wolters Kluwer
Romania

11 Mircea DUȚU

Tranziția avocaturii sau avocatura de tranziție

DOCTRINĂ

17 Mircea DUȚU

Decizia Curții Constituționale a Germaniei din 29 aprilie 2021 și rolul său în progresul dreptului climei

32 Dan Claudiu DĂNIȘOR

Tendențele axiologice imprimare sistemelor constituționale contemporane sub impulsul post-modernismului

48 Dumitru-Daniel ȘERBAN

Pledoarie pentru neretroactivitatea actelor administrative de stabilire a veniturilor salariale

64 Andreea-Claudia AGAPIE (PĂUN)

Dreptul la informație în România – exigențe constituționale, infraconstituționale și jurisprudențiale

84 Nora Andreea DAGHIE

Despre reședința alternantă în România – aspecte teoretice și practice

97 Bogdan-Mihai DUMITRU, Adina Maria Alexandra POPESCU

Infrațiunile incriminate în cuprinsul Ordonanței nr. 43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național

DOSAR – Legislația din România post-89

07 Mihai ȘANDRU

Legislația din România post-89

08 Lucian BOJIN

Lungul drum al normei către consecințe

112 Mihaela MOCANU

Ferice de omul care găsește înțelepciunea și de cel care a dobândit pricepere! (Pilde 3:13)

114 Teodor PAPUC

Eșecul relativ al regulilor

23 Marieta SAFTA

Respectarea normelor constituționale de procedură legislativă și cum protejează Curtea Constituțională legiuitorul de el însuși

G.D.P.R. ÎN PRACTICĂ

137 Daniel-Mihail ȘANDRU

Consultare privind reglementarea inteligenței artificiale în cadrul Consiliului Europei

139 Marius Cătălin MITREA

Identificarea biometrică în masă în Uniunea Europeană: demersuri, beneficii, riscuri

142 Daniela DUȚĂ

Hotărârea CJUE din data de 2.03.2021 în cauza C-746/18, Prokuratuur

149 D. ALEXANDRESCO

Curtea cu jurați. Amendă pronunțată contra juraților care lipsesc la apelul nominal. Scutirea juratului amendat de către curtea care l'a condamnat. Aprecierea suverană a curții

JURISPRUDENȚĂ COMENTATĂ

153 Mihai MAREȘ

Conducerea unui vehicul sub influența unor substanțe psihoactive. Persoană aflată sub influența unor substanțe psihoactive

158 Mihai MAREȘ

Încheiere prin care prima instanță se pronunță cu privire la cererea de schimbare a încadrării juridice. Contestație. Inadmisibilitate

162 Mihai MAREȘ

Cameră preliminară. Chestiuni prelabile. Reunirea cauzelor. Înregistrări privind propriile convorbiri sau comunicări

171 PRACTICĂ NEUNITARĂ

JURISPRUDENȚĂ NAȚIONALĂ

185 Prezentarea în instanță a unor chitanțe false privind achitarea taxei de timbru. Greșita reținere a infracțiunii de înșelăciune (*ICCJ, secția penală, decizia nr. 143/A/2020 din 9 iunie 2020, www.scj.ro*)

MERIDIANE JURIDICE

221 Andrei DUȚU

Franța: Proiectul de lege privind clima și reziliența supus dezbaterii parlamentare

ISTORIA JURIDICĂ

229 Mircea DUȚU

Înființarea Academiei Internaționale de Drept Comparat și participarea românească (1924)

AGORA

235 Marius ANDREESCU

Istrate Micescu. Un om de drept

11 Mircea DUȚU

The transition of advocacy or the advocacy of transition

DOCTRINE

17 Mircea DUȚU

Decision of the Constitutional Court of Germany of 29 April 2021 and its role in the progress of climate law

32 Dan Claudiu DĂNIȘOR

Axiological tendencies imprinted into the contemporary constitutional systems by postmodernism

48 Dumitru-Daniel ȘERBAN

A plea for the non-retroactivity of administrative acts establishing salary income

64 Andreea-Claudia AGAPIE (PĂUN)

The right to information in Romania – constitutional, infra-constitutional and jurisprudential requirements

84 Nora Andreea DAGHIE

About the alternate residence in Romania - theoretical and practical aspects

97 Bogdan-Mihai DUMITRU, Adina Maria Alexandra POPESCU

The offences incriminated in the ordinance no. 43/2000 on the protection of archaeological heritage and the declaration of some archaeological sites as areas of national interest

BRIEF – Legislation of post-89 Romania

107 Mihai ȘANDRU

Post-89 Romanian legislation

108 Lucian BOJIN

The long road of the norm to consequences

112 Mihaela MOCANU

Blessed are those who find wisdom, those who gain understanding (Proverbs 3:13)

114 Teodor PAPUC

The relative failure of rules

123 Marieta SAFTA

Observance of the constitutional norms of legislative procedure and how the Constitutional Court protects the legislature from itself

G.D.P.R. IN PRACTICE

137 Daniel-Mihail ȘANDRU

Consultation on the regulation of artificial intelligence within the Council of Europe

139 Marius Cătălin MITREA

Mass biometric identification in the European Union: approaches, benefits, risks

142 Daniela DUȚĂ

Judgment of the CJEU of 2 March 2021 in case C-746/18, Prokuratuur

- 149 D. ALEXANDRESCO**
Jury court. Fine imposed against jurors who are absent from the roll call. Exemption of the fined juror by the court that convicted him. Sovereign judgment of the court

COMMENTED CASE LAW

- 153 Mihai MAREȘ**
Driving a vehicle under the influence of psychoactive substances. Person under the influence of psychoactive substances
- 158 Mihai MAREȘ**
Preliminary judgment by which the first instance court rules on the request to change the legal classification. Appeal. Inadmissibility
- 162 Mihai MAREȘ**
Preliminary chamber. Preliminary issues. Joint cases. Records of one's own conversations or communications

171 INCONSISTENT PRACTICE

NATIONAL CASE LAW

- 185** Filing in court of false receipts regarding the payment of stamp duty. Wrongly holding the offence of fraud (*High Court of Cassation and Justice, Criminal Section, decision no. 143/A/2020 of 9 June 2020, www.scj.ro*)

JURIDICAL COORDINATES

- 221 Andrei DUȚU**
France: Bill on climate and resilience submitted to parliamentary debate

LAW HISTORY

- 229 Mircea DUȚU**
Establishment of the International Academy of Comparative Law and Romanian participation (1924)

AGORA

- 235 Marius ANDREESCU**
Istrate Micescu. A man of law

TRANZIȚIA AVOCATURII SAU AVOCATURA DE TRANZIȚIE

Se afirmă despre avocatură ca profesie și practică socială că se află într-o nouă perioadă de tranziție. În virtutea istoricității sale este ceva normal, chiar dacă de această dată, rezonanțele crizei sanitare și accelerarea digitalizării sunt provocări mai complexe decât oricare altele de până acum. Dintr-o atare perspectivă, cel puțin trei repere, cu valoare de constante definitorii și o evidentă funcție de reziliență, adaptare și regenerare a profesiei, se impun a fi invocate cu prioritate.

1. Mai întâi, suntem o profesie cu o istorie foarte veche, deosebit de încercată, cu confruntări din care am sfârșit întotdeauna a ieși învingători. Una care vine de la Baroul roman și care atinge astfel, ca vechime și tradiție, mai bine de 2000 de ani. Manualele de strategie și retorică judiciară ale lui Cicero și Quintilian rămân de o actualitate remarcabilă prin constanta *rolului avocatului*, la tribunal, în fața judecătorului, la masa de lucru spre ascultarea, înțelegerea și consultarea clientului său, în respectarea și promovarea aceluiași principii.

Nu întâmplător Tacit, autorul *Annalelor*, el însuși avocat, pare a-l fi definit cel mai bine, ca fiind, într-o traducere franceză târzie, cel de a „*empêcher un homme d'être livre a la force*”, voind să exprime și a rămâne peste veacuri misiunea sacră de a împiedica (cu orice preț) ca o persoană să fie victima unei erori judiciare, a unui abuz de putere, unei discriminări, a unei in justiții în general și aceasta întotdeauna grație și în numele Dreptului!

2. Sub semnul unei atare moșteniri, dintotdeauna și cu atât mai mult astăzi, avocații exercită o profesie prin excelență liberală, dar impregnată de o evidentă responsabilitate, deopotrivă, individuală și socială. Ei sunt, cum îi caracteriza Consiliul de Stat francez într-o bine-cunoscută jurisprudență a sa „auxiliari ai jurisdicțiilor, care concură la serviciul public al justiției”. Și aceasta întrucât în orice proces avocatul apără nu numai cauza clientului său ci, în același timp, și pe cea a acestei noțiuni cu semnificații de valoare fundamentală, a procesului echitabil,

participând astfel la funcționarea justiției și la perfecționarea a ceea ce denumim statul de drept.

3. Din unghiul propriu de preocupări, noile date ale realității socio-juridice favorizează accentuarea rolului avocatului de contribuitor la revirimentul jurisprudenței, ca dimensiune a științei dreptului și parte a culturii juridice. Mai mult ca niciodată, discursul juridic, pledoaria avocatului se transformă, se specializează și tehnicizează. Totodată, el rămâne prima și cea mai elocventă măsură intelectual-profesională a oricărui avocat. Spre potolirea dăunătoarelor excese într-o privință sau alta și sporire a eficienței prezenței apărătorului în pretoriu se impune o accentuare a laturii creative a „concluziilor” apărării. Și aceasta cu atât mai mult cu cât premise există și realitățile o cer.

După ani de experiență la bară și cu ajungerea la o cunoaștere aprofundată a unui domeniu juridic se atinge nu numai o bună deprindere a tainelor și de folosire a tehnicii profesionale, ci și o viziune istorico-dinamică a problemelor, la considerente evolutive și posibilități sporite de a imagina și propune soluții novatoare, îndrăznețe și deschizătoare de drumuri în materiile abordate, completului de judecată. Astfel prin contribuțiile avocatului se stimulează și potențează producția jurisprudențială a jurisdicțiilor naționale și europene. Dacă altădată jurisprudența desemna, în mod general, știința dreptului și a legilor (de la *jus, juris*, dreptul și de la *prudencia*, cunoaștere), ea desemnează astăzi dreptul care rezultă din interpretarea și aplicarea legilor de către tribunale și se justifică, înainte de toate, prin imposibilitatea pentru legiuitor de a prevedea toate situațiile concrete ce pot apărea și obligația ce revine judecătorului de a se pronunța, sub sancțiunea denegării de dreptate, asupra oricărei situații deduse judecății. Trăim într-o perioadă de posibilități nemaîntâlnite de dezvoltare și afirmare a capacităților jurisprudenței ca izvor de drept și instrument de cunoaștere juridică. Dispunem de mijloace tehnice extraordinare de acces la informația pertinentă, de stocare și prelucrare a sa, profesiile juridice se hibridizează continuu și tot mai accentuat, practicianul avocat și magistrat își satisface și aspirațiile și cultivă calitățile de doctrinar, iar acesta din urmă este tot mai prezent ca practicant al dreptului în pretoriul justiției.

Aproape fiecare dosar poate oferi ocazia de a ridica o chestiune generală, în beneficiul înlăturării neclarităților, contradicțiilor ori inadecvării reglementării legale printr-o interpretare creativă a sa, spre asigurarea progresului socio-juridic. Calitatea actului de justiție devine tot mai mult rezultanta contribuțiilor comune ale participanților la realizarea lui și prin aceasta o responsabilitate, în primul rând profesională, dar colectivă a tuturor. Mai mult decât atât, atunci când emană de la o curte supremă se transformă în complementul necesar al legislației; ea clarifică ceea ce este obscur ori insuficient în lege ori stabilește o regulă dedusă din principiile generale ale dreptului atunci când legea rămâne mută.

4. Jurisprudența este, în definitiv, o judecată și ca orice act de acest gen se hrănește din confruntările care reunesc și opun faptul și dreptul, datul și cuvântul, ideile și justiția, trecut și prezent. În această ipostază și ca reflecție colectivă ea poate deveni un element important în generarea unei noi ecuații, a încrederii consolidate

și cooperării intensificate în serviciul juridic, dintre magistrat și avocat. Mai mult ca în oricare altă dimensiune a relației lor procedurale, în crearea jurisprudenței duelul judiciar se poate transforma în duet de analiză și reflecție, iar încrederea științifică poate iradia în colaborare profesională. Pot concura la înfăptuirea aceluiași obiectiv al conclucrării fructuoase în folosul general al justiției, emergența unei pregătiri profesionale comune ori promovarea unei deontologii judiciare unice, cu nuanțările convenite, recreerea legăturii judiciare prin instaurarea unei mai mari proximități. În orice caz, o cultură judiciară adecvată, întemeiată pe etică, lege și pandantul indispensabil al deontologiei profesionale poate conferi orizontul și indica mijloacele pertinente unei atare revoluții.

5. Voi încerca să închei în același ton, precum am început. Se spune că anul 2020, și în mare parte cel în curs, au pus la grele încercări lumea juridică, în general și pe cea a barei, în special. Suspendarea activității judiciare, limitarea drepturilor procesuale și modificarea cadrului procesual, inhibarea recurgerii la justiție, afectarea onorariilor etc. sunt experiențe pe care nu le putem ignora și pe care nu le vom putea uita ușor și curând.

În logica celor expuse mai sus, nu pot însă a nu rămâne optimist pentru viitor. Baroul are o istorie străveche și o funcție socială esențială. Avocații au știut și au reușit să-și reinventeze mereu nobila lor profesie în fiecare epocă și a-i asigura întotdeauna viitorul. Cu speranța că o vor face și de această dată, că oricât de diferiți am fi, ne unește o valoare comună, apărarea intereselor legitime ale clientului și faptul că urmărim o idee la fel de înaltă, cea a dreptului și a statului de drept.

Prof. univ. dr. Mircea DUȚU